

НЕЗБОРИМА НАЦІЯ

НАШ ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС – 33545

"ОЙ ТОВМАЧЕ, ОЙ ТОВМАЧЕ"

23 – 24 червня у с. Товмачі Шполянського району відбувся історико-просвітницький фестиваль "Товмачський курінь" на честь 120-річчя отамана Холодного Яру Івана Лютого-Лютенка. Організатори – Сергій Коваль, Дмитро Вовк, Наталя Сторчак, Анатолій Козленко та їхні однодумці. Фестиваль засновано торік, щоб нагадати українцям про воляцькі сторінки історії рідного краю.

100 років тому на Звенигородщині зародилося Вільне козацтво як своєрідна військово-міліційна організація українського селянства, мета якої полягала у захисті своїх сіл від банд дезертирів, що хлинули з фронту. Вільні козаки стали на захист правди, свободи і народовладдя людей вільної України.

– Коли я пишу про отаманів, постійно думаю про те, чи потрапить ця книжка в рідне село моїх отаманів, чи відгукнуться односельці, чи забули вони, чи шанують цих людей, чи зневажають, – тепло посміхається Роман Коваль. – Звісно, я радію, що мої книжки про Лютого-Лютенка і Чорного Ворона потрапили в Товмач, радію, що ґрунт тут виявився благодатним. Для мене це велика радість, що такі чудові фестивалі проводяться на честь героїв моїх книг.

Свято розпочалося з дитячого футбольного турніру. В ньому взяли участь шполянська команда "Жайвір", представники лебединської і товмачської молоді. По обіді прибули рій "Гайдамаки" Лебединського НВК № 3, молодіжна організація "Національного корпусу", бійці АТО та козацькі громади, які розгорнули наметове містечко. В рамках програми "Надвечір'я" відбулося урочисте відкриття погруддя Тараса Шевченка.

– Погруддя створили заслужені скульптори України наші земляки Віктор Крючков, Іван Фізер та Микола Лютій-Лютенко, – розповідає співорганізатор фестивалю Дмитро Вовк. – Переконали, що в кожному селі має бути погруддя або ж пам'ятник Тарасові Шевченку, щоб ми не забували про велич нашого духовного отця.

Були того вечора й розваги: показові виступи лебединських джур, стрільба, перетягування линви та ватра. Відбулося вечірнє віче, на якому молодь мала можливість дізнатися про боротьбу односельчан за Самостійну Україну.

24 червня – день народження отамана Гонті – саме таке повстанське псевдо взяв собі Лютій-Лютенко. Він прийшов у світ у Товмачі 1897 року. Під Товмачем народився й отаман Іван Черноус – прототип Чорного Ворона з однойменного роману Василя Шкляра. Письменник також завітав на свято.

24 червня дійство розпочалося освяченням пам'ятників загиблим воїнам АТО та Небесної Сотні, що розташувалися поруч з пам'ятним знаком Лютому-Лютенку та Чорному Ворону. Над ними майоріли три прапори: державний, холоднорський та прапор "Товмачського куреня".

У Товмачі зібралася добірна товариство. До повстанської столиці завітали козаки Історичного товариства "Чорні запорожці" на чолі із сотником Романом Боровиком, козачанський куріньний Олег Голуб із козацьким товариством і козацькою гарматою, журналісти обласних ЗМІ, члени Історичного клубу "Холодний Яр" Ігор Гавришшин, Владислав Загородній, Оксана Герасим'юк, Любов Криворот і голова Української всевітньої координаційної ради Михайло Ратушний.

Чудове пісенне свято створили кобзар Тарас Силенко, барди Василь Лютій і Валерій Мартишко (всі члени Історичного клубу "Холодний Яр"), солісти гурту "Рутенія" Анатолій Сухий і Гриць Лук'яненко. Промовляли внучка Івана Лютого-Лютенка Валентина Бурківська, отаман "Товмачського куреня" Дмитро Вовк, письменники Роман Коваль, Василь Шкляр і Володимир Ткаченко, поети Віктор

Подорога (Шпола) й Анатолій Бутенко (Харків), голова Шполянської РДА Володимир Потапенко та голова Шполянської районної ради Олександр Козуб. Чудово співали вокальний ансамбль "Лебединий куць", колективи Журавського сільського будинку культури, чоловічий вокальний ансамбль учасників АТО Сигнаївського сільського будинку культури, вокалісти Васильківського будинку культури, вокальний дует Антонівського та Мар'янівського СБК, творчі колективи Ярославського та Надточайського СБК.

Валерій Мартишко спеціально до цього свята написав вірш:

Ой Товмаче, ой Товмаче, чуєш, пісня лине,
То радіє синам лютим ненька-Україна.
Синам лютим, синам вільним, що за неї стали,
І шанує тих синів, що голови склали.

На фестивалі у Товмач завітали козаки і козачки із Нечаєва, Лозуватки, Журавки, Лебедина, Соболівки, Скотаревого, Капустиного, Іскреного, Мар'янівки, Василькова та Антонівки. Вони презентували декоративно-ужиткове мистецтво. Гості мали можливість придбати унікальні сувеніри, різноманітні смаколики, книги Романа Ковалю і Василя Шкляра з автографами авторів, виробу гончаря Станіслава Мазурика

ВШАНУВАННЯ ГОЛИКА-ЗАЛІЗНЯКА

Утретє мешканці села Богданівки вшанували свого земляка – отамана Холодного Яру Мефодія Фоковича Голика-Залізняка: вперше 1998 року (з ініціативи Історичного клубу "Холодний Яр"), вдруге – у 2008 році, й ось тепер 13 травня 2017 року. Причина вагома – 120 років від дня народження!

За цей час "рівень совковості" влади і громади знизився, атмосфера в актовому залі районного будинку культури не була отруєна як у 1998 році, коли Голик-Залізник перебував "під конвоем". Так висловився про ті вшанування відомий краєзнавець, член Історичного клубу "Холодний Яр", на жаль, уже покійний В'ячеслав Шкода. Він звернув увагу на величезні портрети Маркса і Леніна, які начальство не дозволило зняти під час вшанування українського героя (Шкода В. Боротьба традицій лицарства і зради продовжується. – Незборима нація. – 1999, – № 3 (158). – Лютій. – С. 2). Нині ними вже не смердить, а залу прикрашають портрети Тараса Шевченка та Миколи Лисенка. Їх у жовтні 1998 р. встановили члени сільського осередку Народного Руху України. А пам'ятник катові України Бланку-Леніну зусиллями козацтва був демонтований ще до початку офіційної декомунізації.

У 1998 р. районна влада не відгукнулася на запрошення взяти участь в урочистостях. Нині ж виступила заступник голови Знам'янської районної адміністрації Олена Гринчак. Вона наголосила на важливості події для національно-патриотичного виховання громадян, особливо молоді. До речі, вчителі й учні двох сільських сіл взяли активну участь у заході. Долучився до проведення роковин отамана й районний відділ культури. Сподіваємося, не лише для звітної галочки в зв'язку зі 100-літтям Української революції.

Переконалими і патріотичним був виступ сільського голови Анатолія Іващука, на відміну від його совкового виступу в 1998 році. Тоді виступ сільського голови прозвучав дисонансом, а Богданівський фольклорний хор взагалі відмовився виступати на святі. У складі хору було кілька колишніх учительок-комуністок, які тоді й каламутили. Тепер же, після декомунізації хор заспівав...

Сюрпризом став виступ племінника отамана Анатолія Голика, який у 1998 і 2008 роках знайшов причини не брати участі у відзначенні роковин свого дядька, проігнорвавши наше запрошення. 20 років він ішов "тернистим шляхом" від совка-комуніста-пристосуванця до публічного оголошення себе пле-

мінником холоднорського отамана! А от двоюрідна внучка отамана по материній лінії Наталя Буштрук, заступник директора Богданівської ЗОШ №1, ще у 1998 році не приховувала своїх родинних зв'язків, активно допомагала в організації вшанування і заявила, що пишається своїм дідом-отаманом.

На нинішні заходи були запрошені учасники московсько-української війни і вояки військової частини, розташованої на території села. На жаль, керівництво частини з неповажних, на наш погляд, причин (підготовка до зустрічі київського начальства) не забезпечила участь в урочистостях військовослужбовців, але це не вплинуло на загальну оптимістичну атмосферу вшанування отамана Голика-Залізняка.

Музичним подарунком став акустичний виступ лідера рок-гурту "Проти Течії" Дмитра Кольчика (RAMA Віпес). І ще радісні новини – Знам'янська районна організація ВО "Свобода" за фінансової підтримки Знам'янської районної федерації футболу і місцевих спонсорів організувала футбольні змагання на Кубок імені холоднорських отаманів Голика-Залізняка і Кібця-Бондаренка.

9 травня у фіналі команда Богданівки перемогла команду с. Цибулевого. А 30 травня на останньому дзвоніку в Цибулівській школі свободівці передали школі виготовлений ними за фінансової підтримки вчителів школи портрет отамана Миколи Кібця-Бондаренка. Слава Україні!

Слава її вірним синам!

Олександр ГОЛІНЬКО, голова Знам'янської районної організації ВО "Свобода"

На світліні – О. Голінько.

Передплачуй газету "Незборима нація"! ВИДАННЯ ІСТОРИЧНОГО КЛУБУ "ХОЛОДНИЙ ЯР"

Її редактор Роман Коваль – дослідник Визвольної боротьби українців за свою державу у ХХ столітті. Відтак ця газета – про долі Українських січових стрільців, вояків Галицької армії, Армії УНР, повстанських отаманів та їхніх козаків, Карпатську Січ, ОУН, УПА, а також про кобзарів, українських письменників, нові книжки про Визвольну боротьбу, які видає Історичний клуб "Холодний Яр". Газета виходить 1 раз на місяць. Ціна – 23,96 грн. на впрірок, 45 грн – на рік. Передплатний індекс 33545. Передплачуй "Незбориму націю" і для своїх друзів та рідних – допоможі їм пізнати історію боротьби українців за свою свободу.

Газета "Незборима нація" в Інтернеті <http://nezboryma-naciya.org.ua/> <https://www.facebook.com/NezborymaN/>

ЄВГЕН МАЛАНЮК. ЛИПЕНЬ 1943 Р.

Твори Маланюка читав я ще на гімназійній лавці (незважаючи на війну – а може, якраз тому – ми все ж таки читали, а до невеличкої бібліотечки нашого класу, шостого-сьомого, Академічної гімназії у Львові, хтось пожертував також томик Маланюка), але я тоді й не думав, що з поетом зустрінуся вічно-віч.

Літо 1943 р. було у Львові важке і тривожне. Мої мамі вдалося роздобути дві, кажучи пізніше мовою, півторки до пансіонату “Аріяда” в Заліщиках. Ми, тобто Аня, дочка письменника Юліана Опільського (Юрія Рудницького) і його дружини, приятельки мамі з львівської учительської семінарії, Марусі, та я пробіралися туди нелегко. Зважаючи на окупаційний режим, треба було роздобути офіційні відрадженьня (такі отримали від Українського крайового комітету). Поїзд відходив рано, а зобов’язувала поліційна година, тому треба було ночувати десь поблизу головного вокзалу, щоб потрапити вчасно до поїзда. Документи перевіряв нахмурений польовий жандарм у сталевому шоломі; потім продавали квитки.

Так ми потрапили до Заліщиків, у трохи нібито інший, веселіший і безтурботніший світ. Двоповерхова вілла Українського центрального комітету “Аріяда” стояла недалеко від низького лівого берега Дністра. Директорувал у ній колишній офіцер Української галицької армії, якого всі титулували “пане сотнику”. Чисто, просторо, великі вікна, велика їдальня і, відносно непогана, як на воєнний час, кухня. Кімнати на першому і другому поверхах. Несподівано опинився я в одній кімнаті разом з моїм двоюрідним братом, Борисом Сабатом, юристом, референтом – тоді – львівського УКК. Мешкали ми на другому поверсі справа; на цьому ж поверсі зліва був Євген Маланюк із дружиною та сином, що приїхав із Варшави.

Виявилося, що у віллі ззагалі чимало цікавих людей. Письменник Юрій Косач із черговою секретаркою. Співачка Лідія Черниш, альт, співак Вільховий (Ольховий), що зранку виходив на берег ріки і співав. Акторка Зоня Стадник. Моя родичка (тітка) Ірина Лежогубська, тоді викладач торговельної школи (пізніше доцент Львівського медін-

ституту). Студентка Наталка Павлюченко, що незабаром у Львові стала Ліфіною.

Час від часу до Заліщиків також доходили подихи війни. На пляжі я знайшов листівку з описом Ковпака і з сурою нагороди за його голову. Заліщики – на німецькому (“генерал-губернаторському”) і румунському кордоні, що проходить по середині Дністра. Тому купатися можна лише біля лівого берега ріки. По ріці зрідка прощмигують німецькі прикордонники на моторному човні. Заходять до “Аріяди”, беруть дівчат прогулятися в човні – зрештою, цілком коректно. На другому боці, на дорозі, часом з’являються румунські прикордонники. Гаряче, це липень, а, крім цього, шкода чобіт – і вони їх носять за плечима, прив’язаними до карабіна. Зранку і звечора з високого правого берега (буковинського) долітають звуки дзвона і побожні співи – там буквально причеплений до стрімкого схилу невеличкий монастир.

Гарний, із сірватко-білим піском, пляж. Недалеко високий берег, що кидають обмежену тінь. Глибше – поле кукурудзи, в якому можна переодягатися. Містечко тут кінчається, трохи далі берег заріс високими лозами – для інтимнішого засмагання і вечірніх розмов.

Маланюк – веселий, радісний, усміхнений – царює цілий день на пляжі. Високий, кремезний, смаглявий, волохатий, життєрадісний. Дружина маленька, кругленька блондинка з рудуватим відтінком; син – веснянкуватий хлопчик з тажками волоссям. На сонці ім’я горять. Тому на пляжі далі царює Маланюк, йому 46 років, він повний чоловічої сили. Довкола нього в’ються жінки, бо він не лише відомий поет. Маланюк сміється, силпе анекдотами. Обурюється: жінки приховують на пляжі те, що мають найкращого. Серед пляжників – висока, гарна, чорнява, і з полум’ям в очах – смаглява гуцулка, вільний чорний купальник якої більше показує, як приховує. Коли схрещуються їхні погляди, немов крешуться іскри.

Косач явно не здатний протистояти. Блідий, худий, тендітний, хирлявий інтелігенток ховається із своєю секретаркою і з друкарською машинкою в тіні дерев. Він диктує, вітерець приносить цокотіння клавішів. Хоча він також чи не в апогеї слави. Недавно львівський театр ставив його “Облогу”, і він має право на увагу публіки. Але не виходить. Обидва – поет і письменник-драматург – якимось не дуже спілкуються між собою. Радше не добачають один одного.

Маланюк був душею товариства. Заліщики він знав. Він був там у серпні 1936 р., залишив поетичний слід – невеликий триптих “Над Дністром” (“Дністер тече прудкий, Яри стрімкіш, ніж наші”). Тепер він водить – до невеликих Добрівлян, де ми фотографувалися на дерев’яній дзвіниці; до містечка, над висаджений у повітря міст, що провалляла розрізав шосе Галичина – Букови-

на. Ще фотографувалися, і ще, і ще. Може, десь збереглися ці світліни? Ті, що були в мене, пропали після арешту.

Десь під кінець перебування в Заліщиках був вечір поета в “Аріяді”, в ідеальні на першому поверсі. Маланюк читав свої вірші, також написану там “Присвяту”:

Пам’ятаєш, як певно, як владно
Ти вела лабіринтом любові,
Аріядо моя, Аріядо,
Сонця й літа нестримана повинь.

Ніхто не шукав очима цю справжню, незаміфологізовану Аріяду, але дехто, здається, знав, хто вона... (До речі, в збірці “Проща”, 1954, та в передруках з цієї збірки, наприклад, “Поеті”, Львів, 1992 – вірш “Присвята” датовано “1944. Вілла “Аріяда”, Заліщики”). Ця дата неправильна, по-перше, бо Ковпак здійснив свій карпатський рейд у липні – на початку серпня 1943 р. – 16 липня він перейшов Дністер; по-друге, радянські війська захопили Заліщики 24 березня 1944 р., так що влітку 1944 р. Маланюка у Заліщиках не могло бути).

Відїзд із Заліщиків був сумним – це було прощання з безжурним все ж таки літом. Львів’яни зайняли кілька купе вагона, але Маланюків між нами не було.

1951 року, лежачи на нарах у київській пересильній в’язниці, я розговорився з сусідом. Він був із Заліщиків. Сотника з “Аріяди” заарештували весною 1944 р., і він пропав; мого сусіда, що кресив працював робітником у “Аріяді”, забрали в 1950 р. і дали двадцять п’ять років за підпілля.

Мабуть, у 1961 р. я знову поїхав до Заліщиків. Був на тому самому пляжі, входив у цю саму ріку, тепер вже не поділену навпіл. У маленькому монастирі не дзвонили, бо його вже не було. “Аріяда” стояла обдряпана, занедбана і сумна. Сонячні й погідні дні липня 1943 р. відійшли кудись далеко в минуле.

Ярослав ДАШКЕВИЧ

На світлинах – Я. Дашкевич (з архіву Оксани Лукимської; публікується вперше) та Є. Маланюк.

ЦЕНТРАЛЬНА ВУЛИЦЯ ІМЕНІ ВБІВЦІ

У с. Вікниному Катеринопільського району Черкаської області досі не перейменовували центральну вулицю. Вона носить ім’я Явдокима Третьяка – голови комітету незаможників та начальника відділу по боротьбі “з бандитизмом”. На вулиці – школа, церква, клуб, магазини, пошта і сільська рада. “Я нічого не знаю про цього дда, – каже сільський голова Юрій Батура. – Він вмер наприкінці 1960-х. Не знав його за життя і чим таким він прославився теж. Щодо перейменування треба порадитися із людьми. Взяти скриньку і пройти під хату”.

“Це був мій сусід, – згадує секретар сільської ради Любов Шарко. – Про його минуле нічого не знаю. Не чула також, що він відбирав хліб під час Голодомору. Про Чорного Ворона тим паче ніхто нічого не говорив”.

Раніше в селі була кімната, де можна було познайомитися із документами часів війни 1918 – 1920-х років. Там писалося, що Третьяк в 1919 році добровільно вступив до Червоної армії, був політруком ескадрону. Демобілізувавшись, прибув до Ташлицького району, де в листопаді 1921 р. призначений “председателем волревкома, начальником отряда по боротьбі з бандитизмом”.

Зберігся документ, витяг із протоколу засідання президії Черкаської окружної комісії комнезамів від 7 липня 1923 року. На засіданні ухвалили: “Приймаючи на увагу великі заслуги товариша Третьяка в боротьбі з бандитизмом, починаючи з 1920 року, в якій він сам приймав жваву участь, наслідком чого було забито відомого атамана бандитів Чорного Ворона, порушити клопотання про нагороду Третьяка орденом Червоного прапора”.

У Вікниному живе син та онука Явдокима Третьяка. Онука – Лариса Шараєвська – викладає українську мову в сільській школі. “Я дда не пам’ятаю зовсім, – каже вона. – Він вмер, коли мені було лише рік. До

перейменування ставлося байдуже. Хочете – перейменовуйте”.

23 січня 2017 р. на сесії сільської ради депутати вирішили провести опитування жителів, що проживають на вулиці Третьяка. Лунали пропозиції перейменувати на якусь нейтральну назву, як от Центральну чи Весняну, “бо раптом хтось вернеться, то нас заставлять знову перейменувати”.

У Вікниному існує один із перших в Україні козацький курінь. “Я кілька разів пропонував перейменувати вулицю на Вільних козаків, – каже отаман Василь Кураш, директор сільської школи. – Державні службовці справно отримують зарплату, але нічого не роблять для вшанування борців за волю України. Немає майбутнього в нації, яка боїться героїв назвати героями”.

Раніше Вікнине славилося місцевими художниками. В адміністративній будівлі вони переписали картину “Ленін у жовтні”, намалювавши позаду Лліча жовто-блакитний прапор.

Але чи досить цього?! Коли ж нарешті вулиця козацького села буде названа на честь героя, а не на честь його вбивці?

Микола ЗАМКОВЕНКО, голова комісії з перейменування Катеринопільської селищної ради

м. Катеринопіль Черкаської обл.

РОЗПОВІДЬ, ЩО ЗІЙШЛА ЗА ТОСТ

Було це 2 жовтня 2003 року. Після зустрічі письменників з російською поетесою Риммою Казаковою Леонід Череватенко запросив мене на спільну вечеру в ресторані “Фортеця” на Виноградарі. Окрім Римми Казакової, Валентина Оскотського та Леоніда Череватенка, були Іван Драч, російськомовний поет Василь Шкода та Олександр Петік – начальник управління внутрішньої політики Київської міської державної адміністрації, який, власне, за все і заплатав, як я розумію, коштом міста. Немає часу оповідати детально про все, та ось розповідь Івана Драча хоча зафіксувати.

Оповідав він, що під час одного застілля у Грузії в радянські часи промовці весь час виголошували тости за Сталіна. Надійшла черга й українського поета. Проголошувати здоров’я на честь ката він, зрозуміло, не хотів. Не вшанувати ж людини, на якого молилися його товариші-грузини, теж не личило. Тоді Іван Драч розповів піонерську історію свого життя.

Якось у школі повідомили сумну вістку – помер “всерозумний староста” Михайло Калінін. Ця новина вразила піонерів.

Пригноблений Іванко Драч, командир піонерського загону 3-го класу, приплентався додому і трагічним голосом розповів мамі “жахливу” новину.

Заклопотана домашніми справами мама неуважно запитала: – А на якому кутку він жив?

Іван був вражений: його рідна матір не знає, хто такий Калінін! У сум’ятті вийшов на подвір’я і направився до дядька Тихона, що порався біля коня.

"І ТИ ПРОДАВСЯ ІМ, ТИЧИНО"

І ти продався їм, Тичино,
І ти пішов до москаля?
О бідна мати, Україно,
В журбі головонька твоя.
В кривавім морі по коліна
Стоїть без сору в очах
Поет, колишній наш Тичина,
І прославляє смерть і жах.
Прилюдно б’є катам поклони,
Катів виспіває в піснях.
А з-під землі ідуть прокльони
Борців, розп’ятих на хрестах.
Іудо, ти шляхетний жиде,
Пішов, повисівсь в самоті.
Павло Тичина... цей не піде –
Він сам розігне на хресті.

Олександр ОЛЕСЬ
1928 р.

“ДЕ З’ЯВЛЯЮТЬСЯ ХЛОПЦІ 72-ї, ТАМ ПРИХОДИТЬ “АМБА” ОКУПАНТАМ”

21 червня в м. Обухів, що на Київщині, відбулася презентація книжок “Чорні перемагають” та “Український календар Визвольної боротьби”, які впорядкував Роман Коваль. Обидві книги – про зухвалу силу наших праїдів та сучасних воїнів, які виборюють нашу незалежність.

У книжці “Чорні перемагають” воїни розповідають про збройну боротьбу за Українську державу в 1918 – 1920-х роках, про бої полку Чорних запорожців з більшовиками і денікінцями.

Чорні запорожці – найуспішніша кінна частина Армії УНР, яка практично не знала поразок. Росіяни часто не приймали бою, коли дізнавалися, що на фронт прибули Чорні. Основу книжки складають спогади командира полку Петра Дяченка, сотників Валентина Сім’янцтва і Бориса Монкевича, командарма Михайла Омеляновича-Павленка, одного з наймолодших чорношличників Лавра Кемпе, кулеметника Петра Первухина, чотаря Галицької армії Володимира Левицького, гарматника Чорного полку Дмитра Гонти і кіннотника Івана Цапка.

Командарм Михайло Омелянович-Павленко писав: “Рідко яка частина в армії могла похвалитися такими бойовими трофеями, як Чорні, – десятки великих і малих гармат, сотні кулеметів, тисячі бранців, про обози й згадувати не приходиться. Ніде не було більше забитих та поранених у боях, як серед Чорних”...

Девізом Чорних було: “Перемога або смерть”

72-гу Окрему механізовану бригаду ЗСУ росіяни ще 2014 року охрестили Чорною, очевидно, за болючі удари, завдані їм. Тепер бійці 72-ї бригади б’ють московську погань під Авдіївкою, продовжуючи традиції Чорних запорожців.

Воїк новітньої 72-ї бригади Олександр Кучма розповів про ці бої та виникнення чорного стягу бригади з черепом...

“Назива нас ворог Чорна”, “Ми народжені війною” – це слова з гімну 72-ї бригади, який написав Валерій Мартишко. Як сяяли обличчя бійців 72-ї бригади, коли п. Валерій виконував цей гімн! Сподобалась їм і нова пісня В. Мартишка “Ідуть наші на Донбас”.

Потужно прозвучала й пісня “Ой сів пугач на могилу” у виконанні кобзаря Тараса Силенка. Натхненно про-

співав Сергій Василюк пісню “Тей зібрався орли чайку рятувати”, лідер гурту “Гінь Соня”. Привітала бійців 72-ї бригади Чорних запорожців волонтер ГО “Материнське серце” Валентина Мисак, яка неодноразово відвізла бійців на фронт допомогу. Вона розповіла про воїнів 72-ї бригади з Обухова та Обухівського району Павла Москаленка та Олександра Кучму, що пройшли з боями Зеленопілля, Ізварине, Савур-Могилу, та Володимира Гнатюка, який нині служить на Донбасі.

Сергій Василюк вшанував воїнів славним ОУН і потужним воїнським гімном Василя Лютого “Меч Арея”. Емоційно і проникливо співали про отамана Зеленого Сергій Василюк, Тарас Силенко і Валерій Мартишко. Завершився захід пісню “Любо, братці, люба”, яку виконали всі учасники зустрічі. Організували свято Історичний клуб “Холодний Яр”, ГО “Правий сектор” у Київській області (керівник Олександр Лінський), “Спілка учасників АТО м. Обухів та Обухівського району” (керівник Віталій Ільченко), голова Обухівської РДА Олександр Туренко та директор ТОВ “Лаверна” Микола Устименко. Козакам слава!

Любов КРИВОРОТ

На світліні – Тарас Силенко, Сергій Василюк, Валерій Мартишко і Роман Коваль виконують “Пісню про отамана Зеленого”.

Обухів, 21 червня 2017 р.

Максим Олександрович СЛОМЧИНСЬКИЙ-“РИЖИК” (31.07.1994, м. Біла Церква Київської обл. – 29.11.2016 село Крута Балка, Ясинуватського р-ну Донецької обл.)

У неповних 20-ть Максим пішов захищати Батьківщину. Його любили всі. Лагідно називали “Рижиком”.

31 липня синові сонця виповнилося б 23 роки.

Ось скрупи дані його воєнської біографії – молодший сержант, старший розвідник, кулеметник розвідувальної роти 72-ї Окремої механізованої бригади ЗСУ.

У той страшний день Максим ніс службу на спостережному пункті “Хортиця” на околиці Авдіївки. Вороги помітили хлопця і завдали артилерійського удару...

Він був єдиним сином у мамі. Вічна слава!

Спи, розвідник, хай тобі насятяться Білі хмари, жайвір в небі синій, Золотом окрашена пшениця І рудого сонця промінь милий.

Спи, розвідник, вже Донбас не змінить Усмішки на світлому обличчі, У небесне царство душа вірить, Кров твоя до помсти всіх нас кличе.

Спи, розвідник, я уже не плачу, Я кричати буду скільки зможу, Щоб Господь побачив втрату нашу, Помсти я бажаю – чуеш, Боже?!

Спи, розвідник, горе рідній мамі, Похололи й стіни у хатині. Спи, Максиме, – будеш завжди з нами, Бо поліг за волю України.

Руслан СУЛИМЕНКО, однополчанин, м. Авдіївка Донецької обл., 30 листопада 2016 р.

Євген Вікторович Сарнавський-“Юджин” (14.09.1989, м. Овруч Житомирської обл. – 15.06.2017, с. Новоселівка Донецької обл.)

На війні з 2014 року. Командир саперної роти 72-ї бригади.

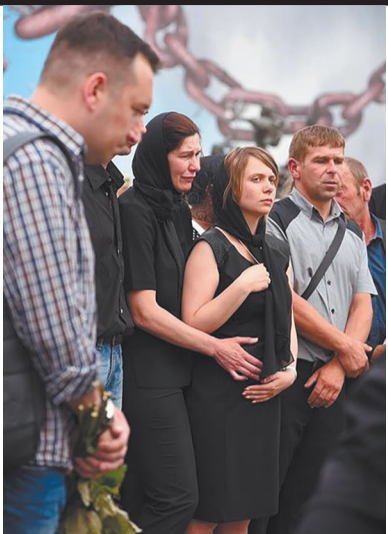
Розмінював терени поблизу Волинової, в Гранітному, Авдіївці та доволішніх прифронтових селах. Завдяки його роботі врятовано чимало життів.

8 червня 2017 р., виконуючи розмінування поблизу Новоселівки, Євген дістав важкі поранення. Тиждень лікарі боролися за його життя, але так

СЕМЕН КОЛЕЙНИК У ЛИПНЕВИХ БОЯХ 2014 Р.

Підполковник Колейник – одна з ключових постатей ЗСУ улітку 2014 року. У червні-липні 2014-го він зі своїми хлопцями обороняли український кордон біля пропускного пункту Маринівка (поблизу перепасти через р. Міус), прикри-

Надія Морозова (27.10.1993, сел. Окни Одеської обл. – 26.06.2017, околиці с. Павлополя Волноваського р-ну Донецької обл.)

і не приходючи до тями, він полинув до Небесного воїнства. В Євгена залишилася мама і вагітна дружина... З капітаном Сарнавським попросилися у Києві. Німа скорбота витала над Майданом Незалежності. Ні зойків, ні гучних ридань, лише пекучі мовчазні сльози. І молода вдова в чорному, із закаменілим обличчям, що обнімає свою ненароджену ще дитину... Страшнішої картини я ще не бачила.

Не знаю, як це можна витримати, як це можна простити... Вічна пам'ять і слава герою!

Тетяна БАРВІНСЬКА

Микола Олександрович Силін (18.12.1991, с. Копитів Корецького р-ну Рівненської обл. – 4.06.2017, м. Корець)

З весни 2014 р. брав участь в антитерористичній операції на Сході України. Учасник звільнення м. Слов'янська, рейду 95-ї бригади тилами противника, боїв за Степанівку та Донецький аеропорт. Один з героїв фільму “Рейд”.

З 2015 р. – командир 1-ї десантно-штурмової роти 13-го ОАЕМБ 95-ї ОДШБр.

4 червня капітан Силін приїхав на Рівненський полігон знайомитися з курсантами, які мали відбутися до його батальйону. “Високий, красивий, серйозний, справжній десантник”, – писала Маруся Звіробій, інструктор 199-го Навчального центру ДВБ.

А вже близько 20.00 він з товаришем потрапив у ДТП. Рухаючись вулицею Євгена Коновальця на мотоциклі “Kawasaki”, Микола не впорався із керуванням, в'їхав у бордюр, а тоді зіткнувся з парканом. Його та 22-річного пасажера каретою швидкої медичної допомоги доставили до Корецької центральної районної лікарні, де від отриманих травм Микола помер. Лицареві ордену “Народний герой України” було лише 25 років.

Сім'ю створити не встиг. “Втрачати таких зразкових українських хлопців особливо важко, – писала Маруся Звіробій. – Незрозуміло... чому й за що?!”

6 червня офіцера поховали на кладовищі рідного села Копитів. Бог забрав його до себе, в особисту охорону. Вічна слава!

ЗАГІНУЛИ

Надія Морозова (27.10.1993, сел. Окни Одеської обл. – 26.06.2017, околиці с. Павлополя Волноваського р-ну Донецької обл.)

По закінченні Окнянського навчально-виховного комплексу Надія навчалася у Бігород-Дністровському економіко-правовому коледжі. У 2016 р., незважаючи на те, що вдома залишався чотирирічний синок, Надія, матір-одиначка, підписала контракт із Збройними Силами України.

Загинула, виконуючи бойове завдання.

Було героїні 23 роки. Прощання з юною захисницею України відбулося 30 червня в Окнянському будинку культури. В Окнянському районі 30 червня оголошено днем жалоби.

А малий усе питає бабуся, коли мама повернеться.

Вічна слава!

Віктор Афанасєв

29 квітня 2017 р. пізно ввечері прес-центр штабу АТО повідомив: по позиції однієї з бригад поблизу Зайцевого, противник застосував гранатомети та стрілецьку зброю. “Внаслідок бойових дій загинув військовослужбовець однієї з бригад, підрозділ якої виконує бойові завдання неподалік Зайцевого”.

Невдовзі стало відомо, що загинув Віктор Афанасєв. Загинув від кулі снайпера.

31 липня йому вже не виповниться 25 років.

Він був сиротою. Народився в с. Вилочиновиноградівського району Закарпатської області. Виховувався в Товаристві школярів-інтернатів. Навчався в Чорноострівському аграрному ліцеї. А 2014-го Віктор Вікторович пішов на службу в ЗСУ за контрактом.

Планувалося, що героя в останню путь 3 травня проведуть на хмельницькому майдані, після чого поховать на Алеї Слави, що на кладовищі в с. Раково, але сестра загиблого Тетяна, сказала, що її брата поховать на міському цвинтарі м. Виноградава, на Закарпатті, де вона мешкає.

ДЕНЬ КОНСТИТУЦІЇ В АВДІЇВЦІ

Поїдемо до наших на Донбас – так ми з братом Сергієм вирішили напередодні Дня Конституції України. Хлопцям наша підтримка потрібна. Як завжди, забили дві свинки. Дівчата наші напекли різних м'ясних виробів. Купили кави, цигарок. Рушили раненько, поки прохолодно. Десять годин дороги і – ось він – величавий Авдіївський коксохімічний комбінат. Запах паленого вугілля, клуби диму – ось це надія на завтрашній день для жителів Авдіївки, а у нас із хлопцями інші думки. Головне, щоб на нашій землі не залишилося жодного ворога, щоб Авдіївка, Ясинувата, Донецьк, Луганськ, Крим були Україною.

На під'їзді до Авдіївки нас зустрічає Євген Гарькавий. Він, заступник командира реактивного дивізіону 72-ї бригади, – наша надія в частині виховної роботи у вій-

Мав довгу розмову з хлопцями-саперами. Як вони гарно розповідали про Євгена! Не вірять, що його немає. Кажуть, що скоро повернеться з відпустки, бо як же без нього! Напишу згодом вірша про цього прекрасного козака. Він завжди говорив – а хто, як не я... Вічна тобі слава, друже!

Вечором для розвідників я провів невеликий концерт. Співав під гітару. Особливо сподобалася хлопцям пісня “Ідуть наші на Донбас”...

Ось і ніч. Найкраща компанія в моєму житті спить разом зі мною – “Скаг”, “Сулим”, мій брат Сергій, – не відпочинок, а задоволення. Заряджаюся від хлопців любов'ю до України, стійкістю, вірою в майбутнє і любов'ю до життя. Всі послухали і не звертають уваги на недалекий розрив мін і снарядів. А коксохімі димить, працює...

ську. Книжки Романа Ковалевського. Книжки Романа Ковалевського, газета “Незборима нація” приймаються з вдячністю. Євген каже, що це те, що потрібно. Будемо будувати нову українську армію на традиціях українських воїнів минулого!

Ось розвідники. Зустріли радо, як батька. Швидко вивантажили свинину, бо велика спека, і знову – книги й “Незборима нація”. У червневому числі – фото офіцерів 72-ї бригади на святкуванні в Холодному Яру, в тому числі і їхнього командира розвідників друка “Ската”. Хлопці задрядя, але по-доброму.

Як і обіцяв Сергій Васильюк, заїхали привітати хлопців з “Правого сектора”. Вони – сусіди наших розвідників. Зайшли до них у кривку, що під великим будинком. Хто відпочиває, хто чергує, а більшість – на бойовому чергуванні. Вразили світлинні на стінах з образами побратимів, що вже в Небесному війську.

Дружні обійми, чай, але почали гатити сепари. Козаки кажуть, що нам краще їхати, бо вороги, певно, засікли незнайоми їм авто. Вгостили хлопців свининою, каваю, залишили книги, газети і – до саперів 72-ї. Їхній командир, капітан Євген Сарнавський, нещодавно загинув.

Ранком – до командира бригади полковника Андрія Соколова. Зустрів радо. Фото на пам'ять, підпис на прапор, теплі слова. І раптом всі – до штабу. Схвилювані. Ворог активізувався. Є загроза прориву наших позицій...

На прохання Романа Ковалева ми ще мали заїхати до члена Історичного клубу “Холодний Яр” Леоніда Цимбала в Покровське.

Який він був радий! Усе питає як ми його знайшли, адже він у госпіталі потрапив за день до нашої зустрічі – облік руки на передовій. Книжки, газети, кава, шматок печеної свинини – найкращий гостинець для воюючої “Лісабона”. Вирушаємо додому.

На Сході України війна не припиняється. Це так. Тому треба і дивитися на цю проблему з точки зору війни. А ахметовський коксохімі димить, працює...

Валерій МАРТИШКО
м. Бориспіль Київської обл.

На світлині – чорні запорожці 72-ї бригади разом з братами Мартишками – Валерієм та Сергієм.

ПРОБУДЖЕННЯ КОЗАКА ДЕРИВЕДМЕДЯ

Я народився в козацькому селі Личковому, на березі річки Орелі. Прожив тут до 14 років. 1966 року трагічно загинув батько, а я склав іспити до Суворівського військового училища в Києві та й почав свої мандри чужими світами. 27 років прослужив в армії, в російському середовищі – в Києві, Харкові, Самарканді, Хабаровському краї, Білорусі, Афганістані, Німеччині. Інколи з радістю слухав українську пісню. Згадував, як батько Дмитро на свята вдягав вишиванку, співав українських пісень. Найбільше любив “Дивлюсь я на небо та й думаю гадаю”.

Ніхто! Ну й розмовляй! Звичайно, вдома і в середовищі друзів сприйняли це як прикол, жарт.

Удома – тихий саботаж та іронія не додавали малій доньці бажання добре вчити українську: садочок і батько – за, мати і старша сестра – проти. Але мене стало зрозуміло, що українська мова – це моє рідне, дороге середовище, в якому я хочу бути і буду – в думках, піснях, віршах, в історії (яку на той час майже не знав і мало знаю ще).

15 лютого 1991 р., на Стрітіння, в Бахмуті (тоді Артємівську) в мене народилася донька Ірина. Прийшов час влаштувати її у дитячий садочок. Завідуюча садочка № 10 Марта Тихонівна, оформлюючи документи, запитала тоді, влітку 1993 року, чи не хочу я віддати доньку Ірину в першу в місті українську групу виховання. Я погодився. Щодня вранці проводжав Іринку в садочок, а надвечір зустрічав. Дорогою через парк моє лобце дитя розповідало новини про навчання. Десь через тижень-два, коли я зустрів Іринку, вона привітала незвичними українськими словами: “Добрий вечір, тато!” У мене чомусь задерло в горлі. Потекли сльози. Я не знав що сказати маленькій дитині... Все життя я вважав себе інтернаціоналістом, а моє дитя нагадало мені, хто я.

Згодом, уже в Києві, познайомився з народною артисткою України Галиною Гілярівною Яблонською. Вона стала моєю вчителькою української. Якось після наради рухівців записався з поважного віку філологом. Представився: Володимир Деримедвідь. Він зауважив: “У вас козацьке прізвище, але його викривили. В українській мові слова “медвідь” немає, а є “ведмідь”. Подивіться метрики батька і діда”.

21 серпня 2014 р. за особисту мужність і героїзм Семен Колейник нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ст., а 8 травня 2016 р. – орденом “Народний герой України”. Козакам слава!

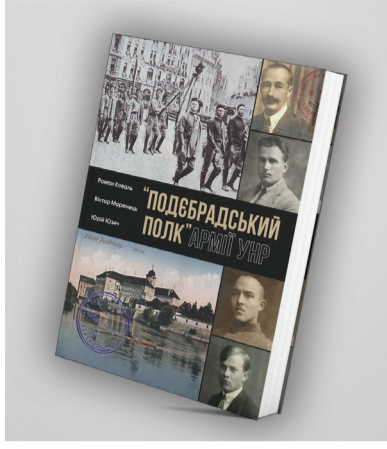
2006 року я виправив помилку у своїх документах.

Звичайно, я взяв участь і у Помаранчевому майдані, і в Революції гідності (був в Афганській сотні Олега Міхнюка). З червня 2014 р. служив у батальйоні “Донбас”. На початку 2015 р. заснував Дім книги “Еней” у м. Бахмуті. Дім книги назвав на честь свого товариша Антона Цедіка “Енея”, який загинув 29 серпня 2014 р. в Іловайському казані.

Дякую всім, хто допоміг мені повернутися до рідних джерел. А українські книжки, які поширюють на Донбасі, нехай пробудять ген українства у моїх земляках.

Володимир ДЕРИВЕДМІДЬ
м. Бахмут Донецької обл.

"КНИЖКА ПРО ХОРОШИХ ЛЮДЕЙ"

26 – 28 травня 1924 р. в чеське місто Подебради приїхав Ужгородський український театр Товариства "Просвіта" під керівництвом Олександра Загарова. Пєси дуже сподобалися студентам і викладачам Української господарської академії, яка вже три роки набирала сили в цьому місті. Три дні поспіль емігранти охоче відвідували вистави – вони так скучили за рідним краєм, за українським театром, за своїми людьми!

І артисти лишилися дуже вдоволеніми". Один з них сказав:

– Врештеш таке, ніби побував на Україні.

І не дивно – в Подебрадах у той час чи не кожний дев'ятий мешканець був українцем, ну а в театрі українська публіка складала абсолютну більшість...

І студенти, й артисти подарували одне одному Україну", – так починається передмова до т. 2 енциклопедії Визвольної боротьби "Подбурдський полк" Армії УНР, який має вийти на межі липня і серпня ц. р. у видавництві "Орієнтир". Автори – Роман Коваль, Віктор Моренець, Юрій Юзич.

Тотуючи енциклопедію, – читаємо далі передмову Романа Ковалю, – не раз передивлявся фотографії Подебрэд початку ХХ століття. Зісканував їх Віктор Моренець у нашому подбурдському пансіоні, власне невеличкому готельчику, де ми поселилися в жовтні 2015 року. Тут у кожному номері лежав прекрасний кольоровий альбом про місто, яке й для нас стало дорогим. І на стінах висіли фотокартини затишного курорту, що несподівано перетворилося на одну з українських столиць Європи – тут у травні 1922 р. почала свою діяльність господарська академія, студентами якої стали січові стільці, повстанські отамани, вояки Галицької армії та Армії УНР, члени Української військової організації, а від 1925 р. і члени Легії українських націоналістів. І тіх курортне місто раптом постало військовим табором УНР та політичною столицею українського націоналізму.

Готуючи цю книжку, не раз переглядав і вояцькі світлини. Звичайно, серед них були й образи тих, хто з ентузіазмом вітав у Подебрадах українську трупу Олександра Загарова.

Боже, які гарні люди дивилися на мене!

І прийшла думка: та це ж книжка про хороших людей!

Так, багато з них видатні особистості, їх важливо повернути в науковий обіг... Але не менше зігрівала

думка, що ми з Віктором Моренцем і Юрком Юзичем вертаємо в наше буття образи світких людей! Як жаль, що вони на столітті були викреслені з нашого життя! Нас навчали на прикладах інших людей, часто ворогів, до того ж видатних та успішних. Та й зараз, коли чверть століття самостійного державного життя позаду, чи у школах та вищих навчальних закладах України вчать нашу молодь на жертовному прикладі борців, які, опинившись у чужих краях не по своїй волі, змогли реалізувати себе "в убогих умовах емігрантщини" – як видатні науковці, інженери, кооператори, митці...

У цьому томі спраглий знань українець потрапить під магнетичний чар наших світочів. Перед внутрішнім зором пройдуть вояки-поети Євген Маланюк та Леонід Мосендз, вояки-історики Ігор Лоський, Андріан Марущенко-Богданівський та Борис Монкевич, "генерал-художник" Іван Омелянович-Павленко, командир Подільської групи УПА Другого зимового походу Михайло Палій-Сидорянський, командир 6-го куреня Низових запорожців І-ї Запорозької дивізії Василь Недайкаша, командир кінної сотні Запорозької Січі Іван Пекарчук, старшина-гарматник полку Чорних запорожців Іван Лазор, командир 2-ї Кулеметної бригади Гнат Порохівський, отаман Гайсинської повітової окремої кінно-пішої сотні Степан Радзівевський, старшини Армії УНР і дивізії "Галичина" Микола Палієнко, Віктор Малець та Михайло Пікульський.

Про декого з них читач уже чув, про декого почує вперше, наприклад про Дмитра Папенка – отамана повстанського загону в Таврії, а восени 1921 р. – коменданта партизанського кінного відділу Бессарабської групи Української повстанської армії. Подивившись на його обличчя – й одразу зрозумієш, хто перед тобою.

Які потужні особистості, а ми навіть не чули про них!

А що ми знаємо про Володимира Пасічника-Гарнавського, командира І-ї старшинської сотні конвою Гетьмана України Павла Скоропадського, журналіста, діяча ОУН? Чи про Миколу Левченка, члена РУП, кооператора, співтворця Кременчуцької "Просвіти", голову Всеукраїнської спілки хліборобів-демократів?

А хто розповість про Галину Ліневич, сестру-жарбонію, вчительку, учасницю "Просвіти" та Союзу українців? Що вона не зробила для нашої Батьківщини, що ми так ганебно забули її світле ім'я? А може, хтось розкаже про Миколу Проскурничого? На його гімнастерці – Залізний хрест за Зимовий похід. Це найвища вояцька нагорода доби УНР. Залізним хрестом могли нагородити тільки українського лицаря. А що ми знаємо про нього?!

Ось Тамара Петрів, підпільниця, просвітянка, член Союзу українців. "Коли згадуємо це ім'я, – писав Ларіон Липовецький, – з пам'яті мимоволі вириває 1917 рік, золотий чар відродження України, перед очима мимоволі стають постаті великих соток українських дівчат, що, овіяні цим чаром весни 1917 року, вже з перших днів Української національної революції, а то ще й перед нею, стали у лави борців за незалежність України і виконували найнебезпеч-

нішу революційну роботу". А ось вже спомин самої Тамари Петрів: "На стіні моєї скромної студентської кімнати висить плякат, на цьому плякаті, на тлі густо синього неба, золоте сонце, а над його гострими променями напис – "Україна є, була і буде!". Кожного ранку, коли, прокинувшись, гляну на цей плякат, зразу так радісно стає на душі. Хутче, хутче вставати, не гаяти ані хвилини часу (...) Де поділося розмірене студентське життя: лекції, зачети (заліки. – Ред.), іспити, праця в лябораторії, вечірки, театр? Це все таке нецікаве тепер і зовсім неважне. Із перших днів революції яюсь зовсім непомітно для самої себе я увійшла в групу української активної молоді, яка завжди була наповненою для виконання найрізноманітніших доручень і завдань..."

Ось такі чудові люди повертаються!

Головна цінність нашої енциклопедії не в т. зв. перших особах, її коштовність у збереженні імен т. зв. неісторичних постатей. Ось ці прекрасні і, на жаль, позабуті, напівстергі образи: Антін Кущинський (сотник Вільного козацтва, командант Гуцульського коша Карпатської Січі, редактор еміграційних журналів), товариші міністра внутрішніх справ УНР Гордій Нянчур і Микола Литвицький (загинув у березні 1939-го в боротьбі за Карпатську Україну), Дмитро Оснач (козак 6-ї Січової дивізії, пласту, діяч ОУН, зв'язковий референт Головної команди Карпатської Січі), сотник Армії УНР Микола Певний – актор, режисер, засновник Волинського театру; начальник секретного відділу Військового міністерства УНР Арсен Погрібний, упорядник унікального альбому "Наївне мистецтво".

Вояки УСС, УГА, Армії УНР та повстанські отамани стали музикантами, художниками, поетами, інженерами, діячами Пласту і "Сокола-Батька", педагогами, просвітянами, священиками, лікарями, редакторами, письменниками, перекладачами, дирижентами, композиторами, кооператорами, адвокатами, лісничими, спортивними діячами, співаками, акторами, мистецтвознавцями, меценатами, діячами УВО, Легії українських націоналістів та ОУН, захисниками Карпатської України.

Виявили вони себе і як науковці. Так, сотник Армії УНР Василь Кучеренко здобув науковий ступінь доктора технічних наук, повстанець Олександр Питиль став доктором права, а хорунжий Леонід Мосендз – доктором хімічних наук. Доктором права УВУ і членом-кореспондентом НТШ став і наймолодший вояк Армії УНР Микола Кушніренко, 1906 року народження. А хорунжий Армії УНР Осип Луцейко очолює хімічну лабораторію американської авіаційної компанії "Локхйд". Старшина Армії УНР Кирило Мазур на еміграції виявив себе не тільки талановитим інженером і живописцем, а й авторитетним у Франції хіміком. Січовий стрілець Іван Малько, командант м. Бахмута, учасник Конгресу українських націоналістів у 1929 р., здобув ступінь доктора права Українського вільного університету.

Це забута слава і гордість України. І вони тепер з нами".

ОКСАНА НАВРОЦЬКА

6 квітня 2017 р., після важкої хвороби, відійшла у вічність Оксана Віталівна Навроцька.

Оксана народилась у місті Києві 13 квітня 1965 року. Закінчила Київський національний університет імені Тараса Шевченка за спеціальністю "журналіст". Усе своє життя

пов'язала з телебаченням. З 2008 року вона – керівник програмної служби каналу "Культура". Оксана Навроцька завжди прагнула поставити телебачення на службу українському народу. Глибоке розуміння культури та мистецтва надавало їй дивовижну властивість відчувати людей творчістю, йти їм назустріч, створювати атмосферу приязної ділової активності. У тому, що цикл документальних програм "Роман Коваль. Повернення правди" 9 років зміг виходити на телеканалі "Культура", є і її велика заслуга, бо вона розуміла всю важливість справжнього пізнання української історії, а особливо історії ХХ століття. Дякуємо долі за роки спілкування та співпраці з Оксаною. Висловлюємо співчуття рідним і близьким.

Олександр ДОМБРОВСЬКИЙ, режисер телеканалу "Культура", член Національної спілки кінематографістів України та Історичного клубу "Холодний Яр"

Роман КОВАЛЬ, президент Історичного клубу "Холодний Яр", член Національної спілки письменників України

ВТРАТА В РОДИНІ ЧУЧУПАКІВ

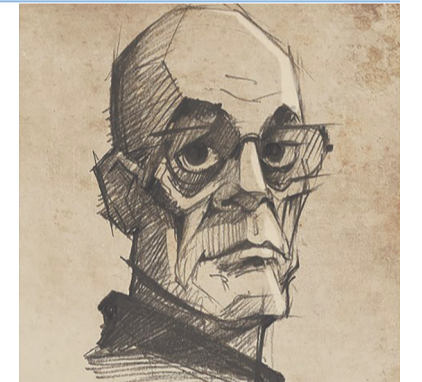

19 червня 2017 р. на 52-му році життя помер наш товариш Олександр Горбаченко, зять Володимира Дем'яновича Чуцупака і Лідії Петрівни Чуцупак-Завалішиної.

Олег був дуже доброю людиною, всім допомагав, щиро опікувався Лідією Петрівною, дочкою начальника штабу полку гайдамаків Холодного Яру до самої її смерті. Власним коштом видав книжку її спогадів "Душею з Вами". Допомігав кобзареві Вікторові Лисоволу і Тамарі Здороверській, дочці козака І-ї Запорозької дивізії Армії УНР Олександра Здороверського, та багатьом іншим. Допомігав і мені.

Олег був у шлюбі з Оленою Чуцупак, дочкою Володимира Дем'яновича Чуцупака, племінника Головного отамана Холодного Яру Василя Чуцупака. Брав співучасть у фінансуванні спогадів Юрія Горліса-Горського "Холодний Яр" та у вшануванні героїв Холодного Яру. Вічна пам'ять!

Від імені Історичного клубу "Холодний Яр" та редакції газети "Незборима нація" Роман КОВАЛЬ

ПОМЕР СЕРГІЙ ЯКУТОВИЧ

Мав щастя лише один раз спілкуватися з ним – на могилі його батька на Байковому кладовищі. Я провідав могилу Анатолія Лупиноса і вже вертався. Раптом побачив п. Сергія з товаришами на могилі його великого батька. Підійшов. Поспілкувалися. Він не дуже добре говорив українською, але намагався. Образи козаків, які створили Сергій і Георгій Якутович – дарують нам самоповагу і радість причетності до козацької нації! Вічна пам'ять! Вічна слава!

Роман КОВАЛЬ

Малюнок Юрія Журавля

Щиро подяка за пожертви на "Незбориму націю" Ігореві СМЕТАНСЬКОМУ (Калущ) і Світлані МИРОНЧАК (Вовковинці).

Щиро подяка за пожертву на пам'ятник Петрові Болбочану Ігореві СМЕТАНСЬКОМУ (Калущ), 100 грн.

Переходь на українську! Розмовляй державною мовою нації! Українська мова - це наша зброя у війні з Росією!

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ ЧАСОПИС

Редактор Роман Коваль
Верстка Олександр Литвин
Коректор Надійка Овчарук

Інформаційне забезпечення Микола Владзімірський, Ляна Гайдук
Технічний директор Максим Селюкін
Адреса для листування 03049, Київ, вул. Курська, 20, пом. 14. Тел./факс: 242-47-38 koval_r@ukr.net kovalroman1@gmail.com

Редакція залишає за собою право редагувати та скорочувати тексти. Видання зареєстровано 28.12.1993 р. у Державному комітеті України у справах видавництва, поліграфії та книгорозповсюдження. Серія КБ №325. Наклад 3000 примірників. Видруковано 03.07.2017 р. ТОВ "Прес Корпорейшн Лімітед" Номер замовлення 1710306 Засновник Роман Миколайович Коваль

НЕЗБОРИМА НАЦІЯ

І редактор Роман Коваль – дослідник Визвольної боротьби українців за свою державу у 1-й половині ХХ століття. Ця газета – про долі Українських січових стрільців, вояків Галицької армії, Армії УНР, повстанських отаманів та їхніх козаків, Карпатську Січ, ОУН, УПА, вояків АТО, а також про кобзарів, письменників, нові книжки про Визвольну боротьбу, які видає Історичний клуб "Холодний Яр".

Ціна передплати на 6 міс. – 22.16 грн.
Наш індекс – 33545

ЧЕРЕЗ "НОВУ ПОШТУ" МОЖНА ПРИДБАТИ

- "Чорні перемагають" Романа Ковалю – 33 грн.
- "Історія Холоднороської організації" Романа Ковалю – 25 грн.
- "Отаман Зелений" Романа Ковалю – 65 грн.
- "Прочитайте ту славу" Ольги Страшенко – 35 грн.
- "Подбурдський полк" Армії УНР Р. Ковалю і В. Моренця – 90 грн.
- "Отаман Орлик" Р. Ковалю – 45 грн.
- "Сто історій Визвольної війни" – 60 грн.
- "Похід Болбочана на Крим" Бориса Монкевича – 45 грн.
- "Крізь павутиння змосковщення" Романа Ковалю – 50 грн.
- "Шевченкіана Михайла Гаврилка" Романа Ковалю – 50 грн.
- "100 облич Самостійної України" Романа Ковалю – 50 грн.
- "Солодко-гіркий романс", аудіодиск Людини Хворост, 50 грн.
- "Історія України-Русі" Миколи Аркаса – 60 грн.
- "Михайло Гаврилко: і стеком, і шаблею" Романа Ковалю – 300 грн.
- "Тиха війна Рената Польового" Романа Ковалю – 150 грн.

HTTP://NEZBORYMA-NACIYA.ORG.UA/

У редакції через "Укрпошту" можна придбати такі книги: (ціну вказано, враховуючи вартість пересилки книг поштою):

- "Український календар Визвольної боротьби" Романа Ковалю – 65 грн.
 - "Чорні перемагають. Спогади про прадідів козацтва 72-ї бригади" – 44 грн.
 - "Отаман Зелений" Романа Ковалю – 85 грн.
 - "Історія Холоднороської організації" Романа Ковалю – 35 грн.
 - "Прочитайте ту славу" Ольги Страшенко – 50 грн.
 - "Подбурдський полк" Армії УНР Романа Ковалю і Віктора Моренця – 115 грн.
 - "Отаман Орлик" Романа Ковалю – 70 грн.
 - "Сто історій Визвольної війни" Романа Ковалю – 80 грн.
 - "Похід Болбочана на Крим" Бориса Монкевича – 69 грн.
 - "Крізь павутиння змосковщення" Романа Ковалю – 68 грн.
 - "Шевченкіана Михайла Гаврилка" Романа Ковалю – 74 грн.
 - "100 облич Самостійної України" Романа Ковалю – 71 грн.
 - "Історія України-Русі" Миколи Аркаса (2-ге, краківське, видання) – 82 грн.
 - "Михайло Гаврилко: і стеком, і шаблею" Романа Ковалю – 325 грн.
 - "Тиха війна Рената Польового" Романа Ковалю – 175 грн.
 - Аудіодиск "Солодко-гіркий романс" Людини Хворост – 70 грн.
- Книжки можна придбати, попередньо переказавши кошти електронним переказом на ім'я Р. М. Ковалю, вул. Курська, 20, пом. 14, Київ, 03049.